

Akademia prawa pracy 1706

Odszkodowanie bez ochrony przed potrąceniami z pensji

SŁAWOMIR PARUCH

 radca prawny, Senior Counsel
w kancelarii Raczkowski
& Wspólnicy

Kodeks pracy ogranicza możliwość dokonywania potrąceń z wynagrodzenia za pracę. Czy ochronie takiej podlegają także inne świadczenia, a w szczególności odszkodowania z tytułu wadliwego rozwiązania stosunku pracy?

Literalne brzmienie art. 87 k.p. wskazuje, że ochronie przed potrąceniami podlega wyłącznie wynagrodzenie za pracę. W orzecznictwie SN dostrzegalna jest jednak tendencja do rozszerzania tej ochrony na inne świadczenia. W odniesieniu do odszkodowań z tytułu wadliwego rozwiązania stosunku pracy, SN wyraził dwa przeciwstawne stanowiska. W wyroku z 12 maja 2005 r. (sygn. akt I PK 284/04) uznał, że świadczenia takie podlegają ochronie przed potrąceniami. Natomiast w wyroku z 6 stycznia 2009 r. (sygn. akt II PK

117/08) sprzeciwił się takiemu rozszerzeniu zastosowania art. 87 k.p. Wskazał na odmienny charakter odszkodowań, które w odróżnieniu od wynagrodzenia nie mają charakteru majątkowo-przysparzającego, nie odzwierciedlają pracy i nie stanowią źródła utrzymania dla pracownika.

Powyższe rozbieżności zostały wyjaśnione w uchwale SN z 17 stycznia 2013 r. (sygn. akt II PZP 4/12), zgodnie z którą odszkodowanie przysługujące w związku z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika (art. 55 par. 1¹ k.p.)

nie podlega ochronie przed potrąceniami. SN oparł swoje stanowisko na wykładni językowej art. 87 k.p., która jest jego zdaniem jasna i nie wymaga odwoływania się do innych interpretacji. Zdaniem SN nie ma wystarczających podstaw celowościowych do rozszerzenia zastosowania art. 87 k.p. na odszkodowania. SN wskazał na wspomniany powyżej odmienny charakter odszkodowań i wynagrodzenia za pracę. Ponadto art. 87 k.p. stanowi wyjątek od zasady swobodnego dokonywania potrąceń i nieuzasadnione rozszerzenie jego

zastosowania stanowiłoby naruszenie zakazu rozszerzającej interpretacji wyjątków.

Powyższe stanowisko SN dotyczy również innych odszkodowań z tytułu wadliwego rozwiązania stosunku pracy (a więc także odszkodowań przysługujących w przypadku wadliwego wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku pracy przez pracodawcę). Strony stosunku pracy mają swobodę dokonywania potrąceń z tych odszkodowań, na ogólnych zasadach wynikających z kodeksu cywilnego.

Not. BL